

Effects of Persuasive Message and Supportive Writing on Readiness to Explore Knowledge for Healthy Aging Preparation in Undergraduate Students¹

Natthanan Khongyingyai²
Duchduen Bhanthumnavin³
Duangduen Bhanthumnavin⁴
Kosol Meekun⁵

Received: April 6, 2021 Revised: June 24, 2021 Accepted: June 30, 2021

Abstract

This experimental study aimed to assess the effectiveness of persuasive messages and supportive writing in increasing readiness to explore knowledge for healthy aging preparation in undergraduate students. The sample of this study consisted of 512 third-year undergraduate students. This research used post-test only with control group design. The participants were assigned into four groups using random assignment. Data analysis was conducted through three-way ANOVA. The results from the analysis revealed that persuasive messages influenced readiness to explore knowledge for healthy aging preparation. However, the results do not support the effect of supportive writing on the dependent variable. Moreover, in the group of students who were only children and had no experience in caring for the elderly, those who read the persuasive message, did the supportive writing, and had a high level of indirect perception of experience had more readiness to explore the knowledge than those who neither read the message, nor did the writing, or had a low level of indirect perception of experience. Some directions for future research are indicated. The results can be used to help youths to be ready to seek knowledge in order to prepare themselves to become healthy elderly people in the future.

Keywords: persuasive message, exploration, undergraduate students, the elderly

¹ This paper submitted in partial fulfillment of Master's thesis in Social Development Administration, National Institute of Development Administration

² Graduate Student, Master of Arts (Social Development Administration), School of Social and Environmental Development, National Institute of Development Administration. E-mail: Khongyingyai.nan@gmail.com

³ Professor at the Graduate School of Social and Environmental Development, National Institute of Development Administration

⁴ Professor at the Graduate School of Social and Environmental Development, National Institute of Development Administration

⁵ Associate Professor at College of Management Bangkok, University of Phayao.

อิทธิพลของการอ่านสารชักจูงและการเขียนสนับสนุนที่มีต่อความพร้อมที่จะแสวงหาความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมเป็นผู้สูงวัยที่มีสุขภาพดีของนักศึกษาระดับปริญญาตรี¹

ณัฐนันท์ คงยิ่งใหญ่²

ดุจเดือน พันธมนาวิน³

ดวงเดือน พันธมนาวิน⁴

โกศล มีคุณ⁵

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงทดลองเรื่องนี้เป็นการศึกษาประสิทธิผลของสารชักจูงและการเขียนสนับสนุนที่เกี่ยวข้องกับความพร้อมที่จะแสวงหาความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมเป็นผู้สูงวัยที่มีสุขภาพดีของนักศึกษาระดับปริญญาตรี กลุ่มตัวอย่าง คือนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 3 ของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ตั้งอยู่ในเขตภาคเหนือ จำนวน 3 แห่ง จำนวนรวม 512 คน รูปแบบการวิจัยเป็น Post Test Only With Control Group Design ซึ่งมีการจัดการทดลองออกเป็น 4 กลุ่มด้วยวิธีการสุ่มแบบไม่ลำเอียง (Random Assignment) เข้ากลุ่มทดลอง และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง ผลการวิจัยพบว่า การอ่านสารชักจูงมีประสิทธิผลต่อความพร้อมที่จะแสวงหาความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมเป็นผู้สูงวัยที่มีสุขภาพดี แต่ไม่พบผลทำนองเดียวกันนี้ในการเขียนสนับสนุน นอกจากนี้ยังพบอีกว่า นักศึกษาที่อ่านสารชักจูง เขียนสนับสนุน และมีการรับรู้ประสบการณ์ทางอ้อมมาก มีความพร้อมที่แสวงหาความรู้มากกว่านักศึกษาประเภทตรงข้าม โดยพบในกลุ่มนักศึกษาที่เป็นลูกคนเดียว และกลุ่มนักศึกษาที่ไม่เคยมีประสบการณ์ดูแลผู้สูงอายุ ผลจากการวิจัยนี้นำไปสู่ข้อเสนอแนะงานวิจัยต่อไปและข้อเสนอแนะการปฏิบัติในการพัฒนาและเสริมสร้างให้เยาวชนมีความพร้อมในการแสวงหาความรู้เพื่อเตรียมพร้อมเป็นผู้สูงวัยที่มีสุขภาพดีในอนาคตอีกด้วย

คำสำคัญ: สารชักจูง แสวงหาความรู้ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ผู้สูงวัย

¹ บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการพัฒนาสังคม คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

² นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการพัฒนาสังคม คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
อีเมล: khongyingyai.nan@gmail.com

³ ศาสตราจารย์ ประจำคณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

⁴ ศาสตราจารย์ ประจำคณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

⁵ รองศาสตราจารย์ ประจำวิทยาลัยการจัดการ กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยพะเยา

ที่มาและความสำคัญของปัญหาในการวิจัย

การเพิ่มขึ้นของประชากรสูงอายุ นับว่าเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นกับประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก (United Nations, 2017) โดยประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรเข้าสู่ “สังคมสูงอายุ” มาตั้งแต่ปี 2548 และคาดว่าในปี 2564 จะเข้าสู่สังคมสูงอายุอย่างสมบูรณ์ โดยมีสัดส่วนประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปสูงถึงร้อยละ 20 และเพิ่มจำนวนขึ้นเป็นร้อยละ 28 ในปี 2574 ซึ่งเรียกได้ว่าเป็นสังคมสูงวัยระดับสุดยอด (Department of Older Persons, 2019)

แนวโน้มประชากรสูงวัยที่กำลังเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ จะเป็นปรากฏการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชากรทั่วโลกในปัจจุบันและในอนาคต การเปลี่ยนแปลงทางประชากรภายใต้สถานการณ์ดังกล่าวนี้ จึงเป็นปัญหาที่สังคมไทยต้องตระหนัก และประเด็นที่น่ากังวล คือ ประชากรไทยก่อนวัยสูงอายุกว่าร้อยละ 40 ยังไม่มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเป็นผู้สูงวัยที่มีคุณภาพในอนาคต จากสถานการณ์ผู้สูงวัยไทยปี 2560 พบปัญหาเรื่องการเป็นโรคไม่ติดต่อ เช่น เบาหวาน ความดันโลหิตสูง ซึ่งการเกิดโรคเหล่านี้อาจเป็นผลมาจากพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพของคนไทยก่อนวัยสูงอายุจนเป็นผู้สูงอายุ เช่น การกินอาหาร การออกกำลังกาย การสูบบุหรี่ การดื่มแอลกอฮอล์ (Thai Health Project, 2016; Thai Health Promotion Foundation, 2019) การวางแผนเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือโดยเฉพาะเรื่องสุขภาพ จึงเป็นสิ่งที่สำคัญและท้าทายของสังคมไทย

นักศึกษาระดับปริญญาตรีในยุคปัจจุบันเป็นช่วงอายุที่เรียกว่า “เจนเอเรชันวาย (Generation Y)” ซึ่งเป็นกลุ่มวัยที่อย่างเข้าสู่วัยทำงานอันเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ และเป็นจุดหัวเลี้ยวหัวต่อในการพัฒนาหลายๆ ด้าน ภาพลักษณ์หนึ่งของเจนเอเรชันวายในประเทศตะวันตก คือ ประชากรรุ่นนี้มีการใช้ชีวิตแบบให้ความสำคัญและรักสุขภาพมากกว่าประชากรรุ่นก่อน ซึ่งแตกต่างกับประชากรเจนเอเรชันวายในประเทศไทยที่ไม่ได้ให้ความสำคัญกับสุขภาพมากนัก (Economic Intelligence Center, 2014) อีกทั้งมีแนวโน้มเริ่มพฤติกรรมเสี่ยงสุขภาพด้านต่าง ๆ เช่น เริ่มสูบบุหรี่ ดื่มสุรา และมีกิจกรรมทางกายไม่เพียงพอ ดังนั้น การมีพฤติกรรมที่ไม่สนใจสุขภาพ อีกทั้งมีพฤติกรรมเสี่ยงต่าง ๆ ดังกล่าวจะก่อให้เกิดการเจ็บป่วย อันจะส่งผลกระทบต่อภาระงบประมาณในการรักษาพยาบาล สมรรถภาพในการทำงานลดลง และเป็นภาระทางสังคมในการดูแลเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุในอนาคต ด้วยเหตุนี้จึงควรมีการพัฒนาแนวทางในการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการแสวงหาความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมเป็นผู้สูงวัยที่สุขภาพดีให้แก่บุคคลเหล่านี้ เพื่อจะได้มีความพร้อมที่จะปรับตัวเป็นผู้สูงวัยที่สุขภาพดีและมีคุณภาพต่อไป ซึ่งหนึ่งในวิธีการที่มีการศึกษาและทำการวิจัยพบว่ามีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนทัศนคติที่ส่งผลให้เกิดการยอมรับ การรับรู้ความรู้สึก และตั้งใจที่จะแสดงพฤติกรรมที่สังคมปรารถนาได้ คือ วิธีการใช้สารชักจูง (Bhanthumnavin, 1988)

การศึกษาเรื่องนี้จึงเป็นการวิจัยเชิงทดลองที่ศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิผลของสารชักจูงเกี่ยวกับความพร้อมที่จะแสวงหาความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมเป็นผู้สูงวัยที่มีสุขภาพดีกับนักศึกษาระดับปริญญาตรีหรือไม่ ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อการหาแนวทางในการเสริมสร้างและพัฒนาในเรื่องของการแสวงหาความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมผู้สูงวัยที่สุขภาพดี และมีคุณภาพของสังคมต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาประสิทธิผลของการอ่านสารชักจูง การเขียนสนับสนุน และการรับรู้ประสบการณ์ทางอ้อมที่มีต่อความพร้อมที่จะแสวงหาความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมเป็นผู้สูงวัยที่มีสุขภาพดีกับนักศึกษาระดับปริญญาตรี

แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (experimental research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงทดลองโดยมีแบบแผนการทดลองแบบ Posttest-only with control group design (Campbell & Stanley, 1963) เพื่อศึกษาประสิทธิผลของการได้รับสารชักจูง การเขียนสนับสนุน และการรับรู้ประสบการณ์ทางอ้อมที่มีต่อความพร้อมที่จะแสวงหาความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมเป็นผู้สูงวัยที่มีสุขภาพดี การประมวลเอกสารที่เกี่ยวข้อง เป็นดังนี้

ความพร้อมที่จะแสวงหาความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมเป็นผู้สูงวัยที่มีสุขภาพดี: ตัวแปร ความหมาย และวิธีวัด

ความพร้อมที่จะแสวงหาความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมเป็นผู้สูงวัยที่มีสุขภาพดีในงานวิจัยนี้ มีพื้นฐานมาจากแนวคิดทัศนคติที่เป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง คือ แนวคิดที่แบ่งทัศนคติออกเป็น 3 องค์ประกอบ (Kretch, Crutchfield & Ballachey, 1962) ได้แก่ 1) องค์ประกอบด้านความรู้เชิงประเมินค่า (Cognitive Component) ซึ่งเกี่ยวข้องกับการเห็นประโยชน์ของสิ่งนั้นว่าดีหรือไม่ ว่ามีคุณค่าหรือมีความจำเป็นมากน้อยเพียงใด 2) องค์ประกอบด้านความรู้สึก (Affective Component) เป็นความรู้สึกที่รู้สึกต่อสิ่งนั้น ๆ เช่น พอใจหรือไม่พอใจที่จะกระทำ ชอบหรือไม่ชอบที่จะกระทำ และ 3) องค์ประกอบด้านความพร้อมที่จะกระทำ (Behavioral Intention Component) เป็นความตั้งใจที่จะกระทำและพร้อมที่จะกระทำทันทีเมื่อมีโอกาส สำหรับการวิจัยในสาขาจิตพฤติกรรมศาสตร์ที่ผ่านมาได้มีผู้ศึกษาเกี่ยวกับความพร้อมที่จะกระทำโดยมีพื้นฐานจากทฤษฎีนี้อยู่หลายเรื่อง (Vasavanon, 2019; Keyen, 2018; Termkunanon, 2010; Kengsakul, 2005) ตัวแปรในงานวิจัยนี้จะศึกษา ความพร้อมที่จะแสวงหาความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมเป็นผู้สูงวัยที่มีสุขภาพดี หมายถึง ความตั้งใจที่จะมองหาโอกาสที่จะได้ความรู้ใหม่ ๆ ความยินดีหรือความหลีกเลี่ยงน้อยที่จะเรียนรู้ จดจำความรู้ของนักศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อมเป็นผู้สูงวัยที่มีสุขภาพดี ผู้วิจัยใช้แบบวัดชนิดมาตราประเมินรวมค่า (summated rating method) มีมาตรวัด 6 ระดับจาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” และ ผู้ที่ตอบได้คะแนนจากแบบวัดนี้มากแสดงว่า เป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะแสวงหาความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมเป็นผู้สูงวัยที่มีสุขภาพดีมาก

การอ่านสารชักจูงกับความพร้อมที่จะแสวงหาความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมเป็นผู้สูงวัยที่มีสุขภาพดีเพื่อเตรียมพร้อมเป็นผู้สูงวัยที่มีสุขภาพดี

การชักจูงให้เกิดความพร้อมที่จะแสวงหาความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมเป็นผู้สูงวัยที่มีสุขภาพดีในงานวิจัยนี้ ใช้ รูปแบบการจัดกระทำสาเหตุด้วยวิธีการอ่านสารชักจูง เนื่องจากทัศนคติกับพฤติกรรมมีความสัมพันธ์และส่งผลซึ่งกันและกัน โดยทัศนคติเกิดจากการเรียนรู้และสามารถที่จะเปลี่ยนแปลงได้ จากการศึกษาที่ผ่านมาในสาขาจิตพฤติกรรมศาสตร์จากนักวิชาการทั้งภายในและภายนอกประเทศ ได้ให้ความสนใจการเปลี่ยนทัศนคติโดยการจัด

กระทำด้วยการใช้สารชักจูง (persuasive message) เช่น ชักจูงทัศนคติที่ดีต่อการช่วยเหลือผู้สูงอายุและสารชักจูงการมองโลกในแง่ดี (Vasavanon, 2019) สารชักจูงการประกอบอาชีพชาวนา (Keyen, 2018) สารชักจูงในการยอมรับโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ (Petin, 2012) โดยหลักการในการสร้างสารชักจูงทั้ง 3 เรื่องในงานวิจัยนี้ ได้นำทฤษฎีของ McGuire (1969) ในเรื่องของ การปลูกฝังทัศนคติและพฤติกรรมของบุคคลมาใช้เป็นแนวคิดหลักในการสร้างสารเนื้อหา เริ่มจากขั้นตอนในการสร้างความสนใจที่จะรับทราบเนื้อหา สร้างให้เกิดความเข้าใจเนื้อหา และการทำให้เกิดการยอมรับเพื่อเกิดความเปลี่ยนแปลง ผู้วิจัยได้สร้างสารชักจูงขึ้นและได้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับความสำคัญของการเป็นผู้สูงวัยที่สุขภาพดี แนวการหาแสวงหาความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมเป็นผู้สูงวัยที่สุขภาพดีตั้งแต่อายุน้อย และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการใช้ชีวิตประจำวัน โดยเนื้อหาจะมีความยาว 2 หน้ากระดาษพิมพ์ ให้เวลาในการอ่าน 10 นาที ในการอ่านสารนี้เพื่อเป็นการทดสอบประสิทธิผลของสารว่านักศึกษาที่ได้อ่านสารชักจูงจะช่วยส่งเสริมให้นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการแสวงหาความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมเป็นผู้สูงวัยที่สุขภาพดีมากยิ่งขึ้น รับรู้และเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะและความเปลี่ยนแปลงของการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ และรับรู้ถึงสิ่งที่ตนเองสามารถแสวงหาความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมเป็นผู้สูงวัยที่สุขภาพดีที่สามารถทำได้มากกว่านักศึกษาที่ไม่ได้อ่านสารชักจูง

การเขียนสนับสนุนกับความพร้อมที่จะแสวงหาความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมเป็นผู้สูงวัยที่มีสุขภาพดี

การเขียนสนับสนุนเป็นการให้กลุ่มเป้าหมายได้ฝึกให้เหตุผลแก่คนอื่นเกี่ยวกับประโยชน์หรือข้อดีของการแสวงหาความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมเป็นผู้สูงวัยที่สุขภาพดี ซึ่งการฝึกแบบนี้มีพื้นฐานมาจากแนวคิดการสร้างภูมิคุ้มกันตามแนวคิดวิทยาของ McGuire (1969) ที่เสนอว่าเมื่อบุคคลถูกโจมตีทางความรู้สึกนึกคิดแล้วสามารถแสวงหาหลักฐานมาชักจูงหรือมาลบล้างข้อกล่าวหาเหล่านั้นได้ จะทำให้บุคคลเกิดความมั่นคงในความคิดและการกระทำของตน หรือเกิดภูมิคุ้มกันที่แข็งแกร่งขึ้น

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ให้นักศึกษากลุ่มทดลองฝึกใช้เหตุผลหาข้อโต้แย้งผ่านการเขียนเกี่ยวกับข้อดีและประโยชน์ของความตั้งใจที่จะแสวงหาความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมเป็นผู้สูงวัยที่สุขภาพดี เช่น การพูดสนับสนุนการแสวงหาความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมเป็นผู้สูงวัยที่สุขภาพดี หรือจะชักชวนเพื่อนให้เห็นด้วยกับการแสวงหาความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมเป็นผู้สูงวัยที่สุขภาพดี หรือชักชวนให้เพื่อนตัดสินใจที่จะแสวงหาความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมเป็นผู้สูงวัยที่สุขภาพดี เป็นต้น

สำหรับการศึกษาเกี่ยวข้องกับการเขียนสนับสนุนที่ผ่านมาได้มีผู้ศึกษาไว้หลายเรื่อง เช่น การให้นักเรียนทดลองเขียนสนับสนุนให้ผู้อื่นมีทัศนคติที่ดีต่อโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ (Termkunanon, 2010) การให้นักเรียนทดลองเขียนสนับสนุนเกี่ยวกับประโยชน์ของการมีความรู้และทักษะในภาษาอังกฤษ และเขียนโทษของการไม่มีความรู้และทักษะในภาษาอังกฤษ (Kengsakul, 2005) การให้นักเรียนทดลองเขียนสนับสนุนเกี่ยวกับประโยชน์ในการทำอาชีพชาวนาและเขียนโทษของการไม่ทำชาวนา (Keyen, 2018) ในการเขียนสนับสนุนจะมีเนื้อหาเกี่ยวกับความพร้อมที่จะแสวงหาความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมเป็นผู้สูงวัยที่มีสุขภาพดี เช่น ทำไมถึงต้องเตรียมความพร้อมเป็นผู้สูงวัยที่สุขภาพดีและอธิบายประโยชน์ของการแสวงหาความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมเป็นผู้สูงวัยที่สุขภาพดีอย่างน้อย 4 ข้อ เป็นต้น โดยใช้เวลาในการเขียน 10 นาที ในงานวิจัยนี้เป็นการทดสอบประสิทธิผลของการเขียน

สนับสนุนว่า นักศึกษาที่เขียนสนับสนุนเป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะแสวงหาความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมเป็นผู้สูงวัยที่มีสุขภาพดีเพื่อเตรียมความพร้อมเป็นผู้สูงวัยที่สุขภาพดีมากกว่า นักศึกษาที่ไม่ได้เขียนสนับสนุน

การรับรู้ประสบการณ์ทางอ้อมกับความพร้อมที่จะแสวงหาความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมเป็นผู้สูงวัยที่มีสุขภาพดี

ประสบการณ์ใด ๆ ก็ตามที่เกิดขึ้นกับตัวบุคคลนั้น ย่อมเกิดจากการที่ตัวบุคคล มีการเรียนรู้ รับรู้จากบุคคลรอบข้าง หรือสื่อต่าง ๆ การรับรู้ประสบการณ์ทางอ้อม คือ ประสบการณ์ที่บุคคลมิได้รับหรือสัมผัสด้วยตนเอง แต่เป็นการได้รับประสบการณ์ทางอ้อมจากการได้รับการอบรมสั่งสอน การบอกเล่า การอ่านหนังสือ หรือการรับรู้จากสื่อมวลชนต่าง ๆ (Upamai, 1997)

Bandura (1977) กล่าวว่า พฤติกรรมของมนุษย์มีการเรียนรู้พฤติกรรมจากประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นทั้งโดยตรง คือ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับตนเอง และโดยทางอ้อม คือ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับบุคคลอื่นหรือการเรียนรู้จากตัวแบบ ซึ่งเป็นการเรียนรู้จากกระบวนการสังเกต การเรียนรู้ส่วนใหญ่ในชีวิตประจำวันเป็นการเรียนรู้ด้วยกระบวนการสังเกตตัวแบบ ซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ประการ คือ (1) กระบวนการสนใจ เป็นกระบวนการเลือกและรับรู้ลักษณะพฤติกรรมของตัวแบบ (2) กระบวนการคงที่ เป็นกระบวนการของการจำโดยการรวบรวมลักษณะพฤติกรรมที่ได้จากการสังเกตไว้ในระบบความจำในรูปของสัญลักษณ์ (3) กระบวนการแสดงออก เป็นกระบวนการแปลงสัญลักษณ์ในระบบความจำออกมาเป็นพฤติกรรม โดยพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจะถูกต้องหรือใกล้เคียงกับตัวแบบหรือไม่ ขึ้นอยู่กับปริมาณการเรียนรู้ที่ได้จากการสังเกตและความสามารถที่มีอยู่ในตัวบุคคลนั้น (4) กระบวนการพอใจ กล่าวคือ การเรียนรู้พฤติกรรมต่าง ๆ ในสังคมนั้น มนุษย์ไม่สามารถแสดงพฤติกรรมที่ตนรับรู้มาทั้งหมด แต่จะเลือกพฤติกรรมของตัวแบบที่ก่อให้เกิดผลดีตอบแทนมากกว่าพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดผลเสีย การประเมินพฤติกรรมของตัวแบบจึงเป็นไปในรูปของการรับเอาสิ่งที่ตนพึงพอใจและปฏิเสธสิ่งที่ตนไม่เห็นด้วยหรือไม่พึงพอใจ

ในงานวิจัยนี้ การรับรู้ประสบการณ์ทางอ้อม หมายถึง การที่นักศึกษามีความพร้อมที่จะแสวงหาความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมเป็นผู้สูงวัยที่สุขภาพดีผ่านการอบรมสั่งสอน การบอกเล่า หรือได้เรียนรู้จากญาติผู้มีเชื้อสายฝ่ายพ่อหรือแม่ สำหรับแบบวัดตัวแปรนี้เป็นแบบวัดประเภทประเมินรวมค่า มีมาตราวัด 6 ระดับ จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” และ ผู้ที่ตอบได้คะแนนจากแบบวัดนี้มากแสดงว่าเป็นผู้ที่มีการรับรู้ประสบการณ์ทางอ้อมมาก

ลักษณะชีวิตสังคมภูมิหลัง

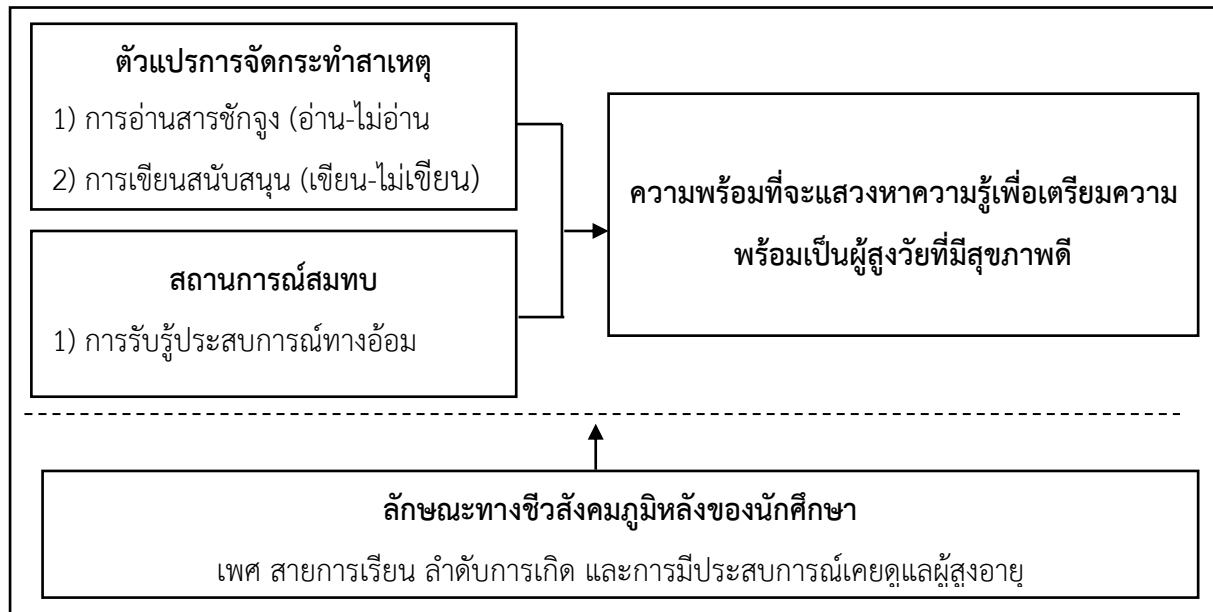
ในงานวิจัยนี้ ลักษณะชีวิตสังคมภูมิหลัง ประกอบด้วย ข้อคำถามที่เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา ได้แก่ เพศ สายการเรียน ลำดับการเกิด และการมีประสบการณ์เคยดูแลผู้สูงอายุ

สมมติฐานการวิจัย

นักศึกษาที่ได้อ่านสารชักจูง ได้เขียนสนับสนุนและมีการรับรู้ประสบการณ์ทางอ้อมมาก เป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะแสวงหาความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมเป็นผู้สูงวัยที่มีสุขภาพดีมากกว่า นักศึกษาที่ไม่ได้อ่านสารชักจูง ไม่ได้เขียนสนับสนุนและมีการรับรู้ประสบการณ์ทางอ้อมน้อย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

ในงานวิจัยนี้ คือ นักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 3 ที่ศึกษาในสาขาสังคมศาสตร์และสาขาครุศาสตร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ตั้งอยู่ในเขตภาคเหนือ จำนวน 3 แห่ง เป็นเพศชาย 112 คน (ร้อยละ 21.90) และเพศหญิง 400 คน (ร้อยละ 78.10) สายสังคมศาสตร์ จำนวน 244 คน (ร้อยละ 47.70) และสายครุศาสตร์ จำนวน 268 คน (ร้อยละ 52.30) เป็นลูกคนเดียว จำนวน 114 คน (ร้อยละ 22.30) และมีพี่น้อง จำนวน 398 คน (ร้อยละ 77.70) เคยมีประสบการณ์ดูแลผู้สูงอายุ จำนวน 232 คน (ร้อยละ 45.30) และไม่เคยมีประสบการณ์ดูแลผู้สูงอายุ จำนวน 280 คน (ร้อยละ 54.70)

แบบแผนการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้แบบแผนการวิจัยเชิงทดลองแบบ Post-test only with control group design (Campbell & Stanley, 1963) โดยแบ่งนักศึกษาออกเป็น 4 กลุ่ม ด้วยวิธีการสุ่มโดยไม่ลำเอียง (Random Assignment) เป็นการสุ่มตัวอย่างโดยให้มีคุณสมบัติด้านต่าง ๆ เท่าเทียมกัน ศึกษาในระดับชั้นปีเดียวกัน เพื่อให้กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีคุณสมบัติไม่แตกต่างกัน เข้ากลุ่มทดลอง โดยใช้เทคนิคการสุ่มแบบการนับหมายเลข ผู้วิจัยจะใช้วิธีการนับหมายเลข 1, 2, 3 และ 4 โดยผู้ที่ได้หมายเลข 1 เป็นกลุ่มนักศึกษาที่ได้อ่านสารชักจูงและเขียนสนับสนุนผู้ที่ได้หมายเลข 2 เป็นกลุ่มนักศึกษาที่อ่านสารควบคุมและเขียนสนับสนุน ผู้ที่ได้หมายเลข 3 เป็นกลุ่มนักศึกษาที่อ่านสารชักจูงและไม่ได้เขียนสนับสนุน และผู้ที่ได้หมายเลข 4 เป็นกลุ่มนักศึกษาที่อ่านสารควบคุมและไม่ได้เขียนสนับสนุน แล้วให้นักศึกษาอ่านสารชักจูงและเขียนสนับสนุนแล้วจึงทำให้นักศึกษาตอบแบบวัด เพื่อเป็นการศึกษาดูว่านักศึกษาที่ได้รับสารชักจูงมีผลต่อนักศึกษาที่ได้อ่านสารชักจูง หรือ นักศึกษาที่เขียนสนับสนุนเป็นผู้ที่ได้รับ

เนื้อหาสารที่ผู้วิจัยเขียนขึ้นในปริมาณที่มากกว่านักศึกษาที่ไม่ได้อ่านสารชักจูงหรือนักศึกษาที่ไม่ได้เขียนสนับสนุนหรือไม่

ขั้นตอนในการดำเนินการทดลอง เมื่อนักศึกษานั่งประจำที่เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจึงทำการแจกแบบวัดที่จัดเรียงไว้ โดยแจกตามแถวแนวนอน ชุดแบบวัดที่แจกมี 4 รูปแบบ (ตาราง 1) ตามกลุ่มทดลอง 4 กลุ่มที่กำหนดไว้ ซึ่งถูกเรียงลำดับ (1, 2, 3, 4, 1, 2, 3, 4,...)

กลุ่มที่ 1 กลุ่มนักศึกษา จำนวน 138 คน ได้รับแบบวัดชุดที่ 1 ที่ประกอบไปด้วยตัวแปรจัดกระทำ ได้แก่ สารชักจูงการแสวงหาความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมเป็นผู้สูงวัยที่มีสุขภาพดี และเขียนสนับสนุนการแสวงหาความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมเป็นผู้สูงวัยที่มีสุขภาพดี (ร้อยละ 100)

กลุ่มที่ 2 กลุ่มนักศึกษา จำนวน 132 คน ได้รับแบบวัดชุดที่ 2 ที่ประกอบไปด้วยตัวแปรจัดกระทำ ได้แก่ สารควบคุมการประกอบอาชีพชานา และเขียนสนับสนุนการแสวงหาความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมเป็นผู้สูงวัยที่มีสุขภาพดี (ร้อยละ 50)

กลุ่มที่ 3 กลุ่มนักศึกษา จำนวน 123 คน ได้รับแบบวัดชุดที่ 3 ที่ประกอบไปด้วยตัวแปรจัดกระทำ ได้แก่ สารชักจูงการแสวงหาความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมเป็นผู้สูงวัยที่มีสุขภาพดี และเขียนสนับสนุนการประกอบอาชีพชานา (ร้อยละ 50)

กลุ่มที่ 4 กลุ่มนักศึกษา จำนวน 119 คน ได้รับแบบวัดชุดที่ 4 ที่ประกอบไปด้วยตัวแปรจัดกระทำ ได้แก่ สารควบคุมการประกอบอาชีพชานา และเขียนสนับสนุนการประกอบอาชีพชานา (ร้อยละ 0)

นักศึกษาแต่ละกลุ่มจะได้อ่านสารชักจูงกลุ่มละหนึ่งชนิดให้เข้าใจอย่างละเอียด รวมเวลาในการอ่านประมาณ 10 นาที เมื่อนักศึกษาอ่านสารชักจูงเสร็จภายในเวลาที่กำหนดแล้ว ได้มีการตรวจสอบการจัดกระทำและทำแบบวัดที่เหมือนกันทุกคน ทั้งนี้ สารควบคุมการประกอบอาชีพชานา (Keyen, 2018) ไม่ใช่สารที่เป็นตัวแปรจัดกระทำที่สร้างขึ้นในงานวิจัยนี้

ตาราง 1 แบบแผนการทดลอง

กลุ่ม	จำนวนคน	Random Assignment นักศึกษา เข้ากลุ่ม	การจัดกระทำ: อ่านสาร ชักจูง	การจัดกระทำ: เขียน สนับสนุน	สาร ควบคุม การ ประกอบอาชีพชานา	เขียน สนับสนุน สาร ควบคุม	ตรวจสอบ การตรวจกระทำ	แบบวัด ชีวสังคม และ สถานการณ์ สมทบ
กลุ่มที่ 1	138	✓	✓	✓			✓	✓
กลุ่มที่ 2	132	✓		✓	✓		✓	✓
กลุ่มที่ 3	123	✓	✓			✓	✓	✓
กลุ่มที่ 4	119	✓			✓	✓	✓	✓

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย การวิจัยนี้ได้ใช้แบบวัดตามที่รายงานในตาราง 2 โดยมีแบบวัดทั้งที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ปรับปรุงมาจากแบบวัดมาตรฐาน และนำมาจากงานวิจัยอื่น ๆ ในส่วนของแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ได้มีการหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (content validity) จากผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำมาดำเนินการทดสอบกับนักศึกษาที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน จากนั้นวิเคราะห์คุณภาพรายข้อ โดยใช้สถิติ 2 ประเภท คือ 1) การวิเคราะห์หาอำนาจจำแนกรายข้อ (item discrimination) และ 2) การวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวมของแบบวัดที่ไม่มีข้อนั้น (item-total correlation) แล้วจึงทำการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบวัดโดย Confirmatory Factor Analysis (CFA) (Wilatchai, 1995) และได้มีการหาความเชื่อมั่น (α) ของคะแนนของแต่ละแบบวัด

ตาราง 2 คุณภาพเครื่องมือวัดตัวแปรในงานวิจัย

แบบวัด	จำนวน ข้อที่ ใช้จริง	พิสัยค่า t	พิสัยค่า r	ค่า ความ เชื่อมั่น (α)	การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) (Hu & Bentler, 1999)						
					ค่า χ^2	df	P-value(p>0.05)	RMSEA (≤ 0.06)	CFI (≥ 0.95)	TLI (≥ 0.95)	SRMR (≤ 0.08)
1. ตรวจสอบ ความถูกต้อง ของการรับ สาร*	10	3.27-7.32	0.24-0.50	0.71	37.32	31	0.20	0.04	0.96	0.94	0.06
2. ความ พร้อมที่จะ แสวงหา ความรู้เพื่อ เตรียมความ พร้อมเป็นผู้ สูงวัยที่มี สุขภาพดี*	12	5.80-13.18	0.43-0.82	0.93	40.56	30	0.09	0.05	0.98	0.97	0.04
3. การรับรู้ ประสบการณ์ ทางอารมณ์*	13	2.47-11.81	0.27-0.71	0.86	46.46	45	0.41	0.02	0.99	0.99	0.06

หมายเหตุ. *เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นในงานวิจัยนี้

** ในงานวิจัยนี้ใช้เกณฑ์การคัดเลือกข้อคือ ค่า t ≥ 2.00 และค่า r ≥ 0.20
การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) ใช้เกณฑ์ผ่าน 3 ใน 5 เกณฑ์ขึ้นไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัยนี้ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง (Three-ways ANOVA) และเมื่อพบปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ ได้ทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffé การวิเคราะห์ข้อมูลกระทำในกลุ่มรวม และ 8 กลุ่มย่อย ได้แก่ 1) กลุ่มนักศึกษาเพศชาย 2) กลุ่มนักศึกษาหญิง 3) กลุ่มนักศึกษาสายสังคมศาสตร์ 4) กลุ่มนักศึกษาสายครุศาสตร์ 5) กลุ่มนักศึกษาที่เป็นลูกคนเดียว 6) กลุ่มนักศึกษาที่มีพี่น้อง 7) กลุ่มนักศึกษาที่เคยมีประสบการณ์ดูแลผู้สูงอายุ 8) กลุ่มนักศึกษาที่ไม่เคยมีประสบการณ์ดูแลผู้สูงอายุ

การพิทักษ์สิทธิผู้ให้ข้อมูล ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญของการพิทักษ์สิทธิผู้ให้ข้อมูล ความเป็นส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูล และการเก็บข้อมูลเป็นความลับ ในการดำเนินการทดลองทุกครั้งจึงมีการชี้แจงรายละเอียดและขออนุญาตผู้ให้ข้อมูลก่อนเสมอ การวิจัยนี้ได้รับการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ECNIDA 2019/0039

ผลการวิจัย

ผลการตรวจสอบปริมาณการรับสารชักจูง (Manipulation Check)

จากการวิเคราะห์ผลการเปรียบเทียบคะแนนการตรวจสอบปริมาณการรับสารชักจูงของนักศึกษาในกลุ่มรวม ($n = 512$) พบว่าคะแนนปริมาณการรับสารชักจูงแปรปรวนไปตามประเภทของสารชักจูงที่ได้รับ พบว่านักศึกษาที่ได้อ่านสารชักจูงการแสวงหาความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมเป็นผู้สูงวัยที่มีสุขภาพดี ($\bar{X} = 54.63$) มีคะแนนเฉลี่ยปริมาณการรับสารชักจูงสูงกว่า นักศึกษาที่ไม่ได้อ่านสารชักจูงการแสวงหาความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมเป็นผู้สูงวัยที่มีสุขภาพดี ($\bar{X} = 50.30$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ค่า $F = 74.335$, $p < .001$) แต่ไม่พบผลทำนองเดียวกันนี้ในการเขียนสนับสนุน

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของความพร้อมที่จะแสวงหาความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมเป็นผู้สูงวัยที่มีสุขภาพดี ตามระดับ การอ่านสารชักจูง การเขียนสนับสนุน และการรับรู้ประสบการณ์ทางอ้อม

จากการวิเคราะห์พบว่าความพร้อมที่จะแสวงหาความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมเป็นผู้สูงวัยที่มีสุขภาพดีแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสามทางระหว่างการอ่านสารชักจูง การเขียนชักจูง และการรับรู้ประสบการณ์ทางอ้อม (ตาราง 3) ผลเช่นนี้พบในกลุ่มย่อย 2 กลุ่ม คือ กลุ่มนักศึกษาที่เป็นลูกคนเดียว และกลุ่มนักศึกษาที่ไม่เคยมีประสบการณ์ดูแลผู้สูงอายุ เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe' (ตาราง 4) ในกลุ่มนักศึกษาที่เป็นลูกคนเดียว ปรากฏว่า มีคู่ที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญรวม 10 คู่ แต่มีคู่ที่สำคัญเพียง 4 คู่ คือ 1) ในหมู่นักศึกษาที่ไม่ได้เขียนสนับสนุนแต่มีการรับรู้ประสบการณ์ทางอ้อมมาก พบผลกลับกับความคาดหมายว่า นักศึกษาที่ไม่อ่านสารชักจูง เป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะแสวงหาความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมเป็นผู้สูงวัยที่มีสุขภาพดีมากกว่า นักศึกษาที่อ่านสารชักจูง 2) ในหมู่นักศึกษาที่ไม่ได้อ่านสารชักจูงและไม่ได้เขียนสนับสนุน นักศึกษาที่มีการรับรู้ประสบการณ์ทางอ้อมมาก เป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะแสวงหาความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมเป็นผู้สูงวัยที่มีสุขภาพดีมากกว่า นักศึกษาที่มีการรับรู้ประสบการณ์ทางอ้อมน้อย 3) นักศึกษาที่อ่านสารชักจูง ได้เขียนสนับสนุน และมีการรับรู้ประสบการณ์ทางอ้อมมาก เป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะแสวงหาความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมเป็นผู้สูงวัยที่มีสุขภาพดีมากกว่า นักศึกษาที่ไม่ได้อ่านสารชักจูง ไม่ได้เขียนสนับสนุนและมีการรับรู้ประสบการณ์ทางอ้อมน้อย

โดยผลเช่นนี้ยังพบในกลุ่มนักศึกษาที่ไม่เคยมีประสบการณ์ดูแลผู้สูงอายุอีกด้วย และ 4) ในหมู่นักศึกษาที่ไม่ได้เขียนสนับสนุนและมีการรับรู้ประสบการณ์ทางอ้อมน้อย นักศึกษาที่ได้อ่านสารชักจูง เป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะแสวงหาความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมเป็นผู้สูงวัยที่มีสุขภาพดีมากกว่านักศึกษาที่ไม่ได้อ่านสารชักจูง

นอกจากนี้เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe' ในกลุ่มนักศึกษาที่ไม่มีผู้สูงอายุอาศัยอยู่ด้วย (ตาราง 5) ยังปรากฏผลเพิ่มเติมที่สำคัญอีก 3 คือ 1) ในหมู่นักศึกษาที่ไม่ได้อ่านสารชักจูงแต่มีการรับรู้ประสบการณ์ทางอ้อมมาก นักศึกษาที่เขียนสนับสนุน มีความพร้อมที่จะแสวงหาความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมเป็นผู้สูงวัยที่มีสุขภาพดีมากกว่า นักศึกษาที่ไม่เขียนสนับสนุน 2) ในหมู่นักศึกษาที่อ่านสารชักจูงแต่ไม่ได้เขียนสนับสนุน นักศึกษาที่มีการรับรู้ประสบการณ์ทางอ้อมมาก มีความพร้อมที่จะแสวงหาความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมเป็นผู้สูงวัยที่มีสุขภาพดีมากกว่า นักศึกษาที่มีการรับรู้ประสบการณ์ทางอ้อมน้อย และ 3) ในหมู่นักศึกษาที่อ่านสารชักจูงและเขียนสนับสนุน นักศึกษาที่มีการรับรู้ประสบการณ์ทางอ้อมมาก มีความพร้อมที่จะแสวงหาความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมเป็นผู้สูงวัยที่มีสุขภาพดีมากกว่า นักศึกษาที่มีการรับรู้ประสบการณ์ทางอ้อมน้อย

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของความพร้อมที่จะแสวงหาความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมเป็นผู้สูงวัยที่มีสุขภาพดีตามระดับการอ่านสารชักจูง การเขียนสนับสนุน และการรับรู้ประสบการณ์ทางอ้อม (EX)

กลุ่ม	จำนวน คน	ค่าเอฟ						
		อ่าน (ก)	เขียน (ข)	EX(ค)	ก x ข	ก x ค	ข x ค	ก x ข x ค
รวม	512	1.998	2.078	74,630***	<1	2.548	<1	<1
เพศชาย	112	<1	1.665	12.639***	<1	1.444	<1	<1
เพศหญิง	400	1.095	<1	53.808***	<1	<1	<1	1.011
มนุษยศาสตร์	244	4.784*	1.197	21.782***	<1	0.679	1.069	<1
ครุศาสตร์	268	<1	<1	52.918***	<1	2.164	<1	1.334
ลูกคนเดียว	114	<1	<1	9.499**	1.323	7.363*	<1	4.984*
มีพี่น้อง	398	<1	1.821	69.972***	<1	<1	1.692	3.219
เคยดูแล	232	<1	<1	26.305***	<1	2.606	<1	1.643
ผู้สูงอายุ								
ไม่เคยดูแล	280	2.637	2.725	40.019***	<1	<1	<1	4.977*
ผู้สูงอายุ								

หมายเหตุ. * <0.05, ** < 0.01, *** < .001

ตาราง 4 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความพร้อมที่จะแสวงหาความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมเป็นผู้สูงวัยที่มีสุขภาพดี พิจารณาตามการอ่านสารชักจูง การเขียนสนับสนุน และการรับรู้ประสบการณ์ทางอ้อม (EX) ในกลุ่มศึกษาที่เป็นลูกคนเดียว

อ่าน	เขียน	EX	จำนวน	รหัส	ค่าเฉลี่ย	222	122	221	211	212	121	111
ไม่อ่าน	ไม่เขียน	มาก	8	112	60.37	3.37	5.37	6.47*	6.53*	8.49*	9.97*	13.37*
อ่าน	เขียน	มาก	14	222	57.00		2.00	3.10	3.16	5.12	6.60*	10.00*
ไม่อ่าน	เขียน	มาก	16	122	55.00			1.10	1.16	3.12	4.60	8.00*
อ่าน	เขียน	น้อย	20	221	53.90				0.06	2.02	3.50	6.90*
อ่าน	ไม่เขียน	น้อย	13	211	53.84					1.96	3.44	6.84*
อ่าน	ไม่เขียน	มาก	9	212	51.88						1.48	4.88
ไม่อ่าน	เขียน	น้อย	22	121	50.40							3.40
ไม่อ่าน	ไม่เขียน	น้อย	12	111	47.00							

หมายเหตุ. *มีนัยสำคัญที่ 0.5

ตาราง 5 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความพร้อมที่จะแสวงหาความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมเป็นผู้สูงวัยที่มีสุขภาพดี พิจารณาตามการอ่านสารชักจูง การเขียนสนับสนุน และการรับรู้ประสบการณ์ทางอ้อม (EX) ในกลุ่มนักศึกษาที่ไม่เคยมีประสบการณ์ดูแลผู้สูงอายุ

อ่าน	เขียน	EX	จำนวน	รหัส	ค่าเฉลี่ย	212	222	112	221	211	111	121
ไม่อ่าน	เขียน	มาก	28	122	57.39	1.62	1.75	5.00*	5.77*	8.11*	8.72*	9.68*
อ่าน	ไม่เขียน	มาก	31	212	55.77		0.13	3.38	4.15*	6.49*	7.10*	8.06*
อ่าน	เขียน	มาก	33	222	55.64			3.25	4.02*	6.36*	6.97*	7.93*
ไม่อ่าน	ไม่เขียน	มาก	23	112	52.39				0.77	3.11	3.72	4.68*
อ่าน	เขียน	น้อย	39	221	51.62					2.34	2.95	3.91*
อ่าน	ไม่เขียน	น้อย	40	211	49.28						0.61	1.57
ไม่อ่าน	ไม่เขียน	น้อย	45	111	48.67							0.96
ไม่อ่าน	เขียน	น้อย	41	121	47.71							

หมายเหตุ. *มีนัยสำคัญที่ 0.5

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเชิงทดลองเรื่องนี้มุ่งที่จะศึกษาประสิทธิผลของการชักจูง 2 ประเภท คือ การชักจูงด้วยการอ่านข้อมูล และการชักจูงด้วยการให้ตนเองเขียนสนับสนุนคนอื่น ประกอบกับการรับรู้ประสบการณ์ทางอ้อม ซึ่งเป็นสาเหตุสมทบด้านจิตใจที่มีต่อความพร้อมที่จะแสวงหาความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมเป็นผู้สูงวัยที่มีสุขภาพดี ผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลของการอ่านสารชักจูง พบว่า นักศึกษาที่ได้อ่านสารชักจูงการแสวงหาความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมเป็นผู้สูงวัยที่มีสุขภาพดี มีคะแนนเฉลี่ยปริมาณการรับสารชักจูงสูงกว่า นักศึกษาที่ไม่ได้อ่านสาร

ชักจูงการแสวงหาความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมเป็นผู้สูงวัยที่มีสุขภาพดี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ไม่พบผลทำนองเดียวกันนี้ในการเขียนสนับสนุน ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง ปรากฏผลที่สนับสนุนสมมติฐานในตัวแปรตามความพร้อมที่จะแสวงหาความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมเป็นผู้สูงวัยที่มีสุขภาพดี ซึ่งพบในกลุ่มกลุ่มนักศึกษาที่เป็นลูกคนเดียว และกลุ่มนักศึกษาที่ไม่เคยมีประสบการณ์ดูแลผู้สูงอายุ

ผลการวิจัยข้างต้นได้แสดงประสิทธิผลของการอ่านสารชักจูงสามารถเปลี่ยนทัศนคติของบุคคลได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Bhanthumnavin (1988) ที่กล่าวว่า การเปลี่ยนทัศนคติโดยการจัดการกระทำด้วยการใช้สารชักจูง (persuasive message) ซึ่งมีพื้นฐานมาจากทฤษฎีการเรียนรู้เป็นหลัก เป็นรูปแบบหนึ่งที่จะเข้าไปมีอิทธิพลเหนือผู้อื่นเพื่อเปลี่ยนความเชื่อ ค่านิยม หรือทัศนคติ เป็นการโน้มน้าวจิตใจบุคคลให้ได้รับข้อมูลใหม่ ๆ ที่เหมาะสม ทำให้เกิดการเรียนรู้ และตอบสนองตามการชักจูง อีกทั้งยังสอดคล้องกับผลการวิจัยที่ผ่านมาแสดงให้เห็นถึงประสิทธิผลของการอ่านสารชักจูงและการเขียนสนับสนุนในกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวในหลายประเด็น เช่น Kengsakul (2005) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้สารชักจูงกับความตั้งใจใฝ่รู้ภาษาอังกฤษกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในเขตกรุงเทพ ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนที่ได้อ่านสารชักจูงมีความพร้อมในการอ่านภาษาอังกฤษมากกว่ากลุ่มที่ไม่ได้อ่านสารชักจูง นักเรียนที่ได้เขียนสนับสนุนมีความพร้อมในการอ่านภาษาอังกฤษมากกว่ากลุ่มที่ไม่ได้เขียนสนับสนุน ส่วนงานวิจัยของ Panyasakunwong (2012) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการอ่านและเขียนสนับสนุนกับการยอมรับโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ในนักศึกษาระดับปริญญาตรี พบว่า นักศึกษาที่ได้อ่านสารชักจูงมีความพร้อมที่จะมีโรงไฟฟ้านิวเคลียร์มากกว่านักเรียนที่ไม่ได้อ่านสารชักจูง และนักศึกษาที่ได้เขียนสนับสนุนมีความพร้อมที่จะมีโรงไฟฟ้านิวเคลียร์มากกว่านักเรียนที่ไม่ได้เขียนสนับสนุน รวมถึงงานวิจัยของ Keyen (2018) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการได้รับสารชักจูงและเขียนสนับสนุนมีอิทธิพลต่อความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพชิวาหวานาในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า นักเรียนที่ได้อ่านสารชักจูงเป็นผู้ที่มีความพร้อมด้านการแสวงหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพชิวาหวานามากกว่านักเรียนที่ไม่ได้อ่านสารชักจูง และนักเรียนที่ได้เขียนสนับสนุนเป็นผู้ที่มีความพร้อมด้านการแสวงหาความรู้ในการประกอบอาชีพชิวาหวานามากกว่านักเรียนที่ไม่ได้เขียนสนับสนุน

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของสารชักจูงที่มีต่อความพร้อมที่จะแสวงหาความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมเป็นผู้สูงวัยที่มีสุขภาพดีของนักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยการให้นักศึกษาได้รับการส่งเสริมเกี่ยวกับความพร้อมที่จะแสวงหาความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมเป็นผู้สูงวัยที่มีสุขภาพดีจากการอ่านบทความในสารชักจูงที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีประสิทธิผลให้นักศึกษามีความพร้อมที่จะแสวงหาความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมเป็นผู้สูงวัยที่มีสุขภาพดี มีความพร้อมที่จะสนับสนุนให้ผู้อื่นแสวงหาความรู้เพื่อเตรียมพร้อมเป็นผู้สูงวัยที่มีสุขภาพดีมากกว่านักศึกษาที่ไม่ได้อ่าน ดังนั้น ในการพัฒนาเสริมสร้างให้เยาวชนซึ่งจะต้องเติบโตและมีบทบาทสำคัญในการดำเนินชีวิตอยู่ท่ามกลางสังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ในอนาคตอันใกล้นี้ ให้มีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของการแสวงหาความรู้เพื่อเตรียมพร้อมเป็นผู้สูงวัยที่มีสุขภาพดีนั้น สามารถประยุกต์ใช้สารชักจูงนี้ ซึ่งมีเนื้อความที่กระชับ เข้าใจง่าย และใช้เวลาไม่นานในการอ่าน ในการให้ความรู้แก่กลุ่มเป้าหมายนี้ ประกอบกับกิจกรรมอื่น ๆ

ได้ รวมถึงอาจนำไปประยุกต์เป็นสื่อสร้างสรรค์ ส่งเสริมและพัฒนาสื่อประเภทใหม่ ๆ เช่น สื่อมัลติมีเดีย Infographic หรือ Motion Graphic ที่เกี่ยวกับการสร้างความตั้งใจที่จะแสวงหาความรู้เพื่อเตรียมพร้อมเป็นผู้สูงวัยที่สุขภาพดีต่อไป เพื่อจูงใจและเข้าถึงกลุ่มนักศึกษาหรือกลุ่มเป้าหมายประเภทต่าง ๆ หันมาให้ความสนใจในการเตรียมความพร้อมเป็นผู้สูงวัยที่มีสุขภาพที่ดีมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผลการวิจัยได้แสดงให้เห็นว่าการรับรู้ประสบการณ์ทางอ้อม เป็นกระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่สามารถเรียนรู้ได้จากสถาบันครอบครัว มีส่วนสำคัญที่จะช่วยให้นักศึกษามีความพร้อมที่จะแสวงหาความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมเป็นผู้สูงวัยที่มีสุขภาพดีในอนาคต ดังนั้น จึงควรส่งเสริมให้บุคคลหรือหน่วยงานที่มีบทบาทต่อการรับรู้ข่าวสารของนักศึกษา เช่น สื่อสารมวลชน สถาบันการศึกษา ได้ผลิตความรู้และสื่อที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมความพร้อมเป็นผู้สูงวัยที่สุขภาพดีให้เหมาะสม เพื่อให้เยาวชนไทยได้รับข้อมูลข่าวสารที่มีคุณภาพและตระหนักถึงความสำคัญของการแสวงหาความรู้เพื่อเตรียมพร้อมเป็นผู้สูงวัยที่สุขภาพดีต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ผลการวิจัยเรื่องนี้ ทำให้ได้ข้อเสนอแนะเพื่อต่อยอดการวิจัยได้ ดังนี้

1) ในการวิจัยครั้งต่อไปอาจทำการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาปริญญาตรีในชั้นปีที่ 1 2 และ 4 ด้วย เพื่อดูประสิทธิผลของสารชักจูงนี้ รวมทั้งอาจทำการศึกษาให้ครอบคลุมทุกภูมิภาคของประเทศไทย หรือศึกษาเจาะลึกในภูมิภาคที่มีจำนวนผู้สูงอายุมาก เพื่อช่วยในการยืนยันผลที่พบว่าความแตกต่างทางด้านภูมิศาสตร์และวัฒนธรรมท้องถิ่นนั้น ส่งผลต่อความพร้อมที่จะแสวงหาความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมเป็นผู้สูงวัยที่มีสุขภาพดีเพื่อเตรียมพร้อมเป็นผู้สูงวัยที่สุขภาพดีหรือไม่ อย่างไร

2) เพื่อให้สามารถตอบคำถามการวิจัยให้ครอบคลุมและน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น ในการทำวิจัยครั้งต่อไปควรมีการทำวิจัยเชิงคุณภาพควบคู่ไปด้วย โดยใช้วิธีการสนทนาแบบกลุ่ม (focus group) หรือการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview)

3) อาจมีการจัดกระทำรูปแบบอื่น ๆ ในการชักจูงเยาวชน และควรมีการทำวิจัยเชิงทดลองเพื่อประเมินผลด้วย เช่น การให้ชมวิดีโอเกี่ยวกับการแสวงหาความรู้เพื่อเตรียมพร้อมเป็นผู้สูงวัยที่สุขภาพดี เป็นต้น

จริยธรรมในการวิจัย

การวิจัยนี้ได้รับการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ECNIDA 2019/0039

เอกสารอ้างอิง

- Bandura, A. (1997). *Self-efficacy: The exercise of control*. New York: Freeman.
- Bhanthumnavin, D. (1988). *Kān wat læ kānwichai thatsanakhati thī mōsom tām lakwichā kān* [Assessment and research attitude]. *Kasetsart Educational Review*, 5(1), 62-81.
- Campbell, D. T., & Stanley, J. (1963). *Experimental and quasi-experimental designs for research*. Chicago, Rand McNally.
- Department of Older Persons. (2019). *maṭṭrakān khaphklūān rabiāp wārā hæng chat rūāng sangkhom sūng ‘āyū (chabap prapprung)* [Measures to drive the National Agenda on Aging Society (Revised Edition)]. Amarin Printing and Publishing Public Company Limited.
- Economic and Business Research Center Siam Commercial Bank. (2014). *konlayut mat chāi phūbōriphok Gen Y. Insight* [Strategy to attract consumers Gen Y. Insight]. Siam Commercial Bank.
- Vasavanon, A., Bhanthumnavin, D., Bhanthumnavin, D., Sitrisa-et, S., & Pimthong, S. (2019). Effects of Persuasive Messages and Future-orientation with Self-control on intention to Care for the Elderly of High School Students. *Journal of Behavioral Science for Development (JBSD)*, 12(1), 116-131.
- Kengsakul, T. (2005). *‘Itthiphon khōng kān khīān chakchūng ton ‘ēng læ kān ‘ān sān chakchūng thī mī phon tō khwām tangchāi fai rū nai phāsā ‘Angkrit khōng nakriān chan matthayommasuksā pī thī sōng* [Effects of self-persuasion and persuasive message on intention to learn english language in junior high school students] (Term Paper). National Institute of Development Administration, Bangkok.
- Keyen, C., (2018). *‘Itthiphon khōng kān ‘ān læ khīān chakchūng thī mī phon tō khwām tangchāi thī chā pen chāo nāwi chā chip khōng nakriān radap matthayommasuksā tōn plaī* [The Effects of Reading and Writing Persuasive Message on Career intention to be Professional Farmers of high school students]. National Institute of Development Administration, Bangkok.
- Kretch, D., Crutchfield, R. S., & Ballachey, E. L. (1962). *Individual in Society: A Textbook of Social Psychology*. New York: McGraw-Hill.
- McGuire, W. J. (1969). The nature of attitude and attitude change. In G. Liney & E. Aronson (Eds.), *The Handbook of Social Psychology* (2nd ed., Vol. 3, pp. 136-314). Cambridge: Addison & Wesley.
- Panyasakunwong, N. (2012) . *‘Itthiphon khōng kān ‘ān læ khīān sanapsanun thī mī tō*

- kānyōmrāp rōng faifā niukhlā khōng naksuksā radap parinya trī . witthayāniphon sinlapa sāttra mahābandit sathāban bandit phatthana bōrihān sāt .* [Effects of Persuasive Message and Persuasive Writing on Nuclear Power Plant Acceptance in Thai University students]. National Institute of Development Administration, Bangkok.
- Petin, N. (2012). *‘Itthiphon khōng sān chakchūng thī mī tō kānyōmrāp rōng faifā niukhlā khōng naksuksā radap parinya trī* [Effect of persuasive messages and information on nuclear power plant acceptance in undergraduate students] (Master's thesis). National Institute of Development Administration, Bangkok.
- Termkunanon, S. (2010). *‘Itthiphon khōng sān chakchūng thī mī tō kānyōmrāp rōng faifā niukhlā khōng nakriān chan matthayommasuksā tōn plāi* [Effect of persuasive message and information on nuclear power plant acceptance of secondary school students] (Master's thesis). National Institute of Development Administration, Bangkok.
- Thai Health Project. (2016). *phruttkam sukkhaphāp . sukkhaphāp Khon Thai* [Healthy Behavior. Thai health] (pp. 30–31). Nakhon Pathom: Institute for Population and Social Research Mahidol University.
- Thai Health Promotion Foundation. (2019). *chān charā hoksip mung sū sangkhom sūng ‘āyū yāng khaochai* [The old age of 60, aiming to understand the aging society]. Retrieved May 2, 2019. From <https://www.thaihealth.or.th/Content/44114->.
- United Nations. (2017). *World population prospects the 2017 revision*. New York: Bureau of the Budget, United Nations Department of Economic and Social Affairs.
- Upamai, P. (1997). *‘ēkkasān kānsōn chut wicha phūnthān kānsuksā nuāi thī sī manut kap kānriānrū* [Teaching Documents of Fundamentals of Education, Unit 4, Human and Learning] Edition 15: Nonthaburi, Sukhothai Thammathirat Open University Press.
- Wilatchai, N. (1995). *Khwāmsamphan khroṅsāng choēng sēn: Sathiti wikhroṣamrap kānwichai thāng sangkhommasāt læ phruttkam sāt* [Lisrel: Statistical analysis for social science and behavioral research]. Bangkok: Chulalongkorn University.